

ÚMLUVA UNESCO O OCHRANĚ A PODPOŘE ROZMANITOSTI KULTURNÍCH PROJEVŮ

Generální konference Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu na svém 33. zasedání, konaném ve dnech 3. až 21. října 2005 v Paříži,

potvrzujíc, že kulturní rozmanitost je charakteristickým rysem lidstva,

majíc na vědomí, že kulturní rozmanitost je společným dědictvím lidstva a že by měla být pěstována a zachována ku prospěchu všech,

uvědomujíc si, že kulturní rozmanitost vytváří bohatý a pestrý svět, který rozšiřuje možnosti volby, rozvíjí lidské schopnosti a hodnoty, a že je tudíž hlavní hnací silou udržitelného rozvoje společenství, lidu a národů,

připomínajíc, že kulturní rozmanitost, která se rozvíjí v podmínkách demokracie, tolerance, sociální spravedlnosti a vzájemného respektování mezi národy a kulturami, je nezbytná pro mír a bezpečnost na místní, vnitrostátní a mezinárodní úrovni,

oslavujíc důležitost kulturní rozmanitosti pro naplnění lidských práv a základních svobod, jež jsou vyhlášeny ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v jiných všeobecně uznávaných nástrojích,

zdůrazňujíc potřebu začlenit kulturu jakožto strategický prvek do vnitrostátních a mezinárodních rozvojových politik, do mezinárodní rozvojové spolupráce a zároveň zohledňovat Deklaraci tisíciletí OSN (2000), která klade důraz na vymýcení chudoby,

berouc v úvahu skutečnost, že kultura v čase a prostoru nabývá různých podob a že se tato rozmanitost projevuje jedinečností a pluralitou identit a kulturních projevů národů a společností tvořících lidstvo,

uznávajíc význam tradičních vědomostí jakožto zdroje duchovního a materiálního bohatství a zejména význam vědomostí domorodých národů a jejich pozitivního přínosu k udržitelnému rozvoji, jakož i potřebu zajistit odpovídajícím způsobem jejich ochranu a podporu,

uznávajíc potřebu přijmout opatření na ochranu rozmanitosti kulturních projevů, včetně jejich obsahu, a to zejména v situacích, kdy kulturním projevům může hrozit zánik nebo vážné znehodnocení,

zdůrazňujíc význam kultury pro sociální soudržnost obecně, a zejména její přínos ke zlepšení postavení a role žen ve společnosti,

uvědomujíc si, že kulturní rozmanitost se upevňuje svobodným pohybem myšlenek a že je živena neustálými výměnami a vzájemným působením mezi kulturami,

potvrzujíc, že svoboda myšlení, projevu a informací jakož i rozmanitost médií umožňují rozkvět kulturních projevů ve společnostech,

uznávajíc, že rozmanitost kulturních projevů, včetně tradičních kulturních projevů, je důležitým faktorem, který jednotlivcům a národům umožňuje vyjadřovat své myšlenky a hodnoty a sdílet je s ostatními,

připomínajíc, že jazyková rozmanitost je základním prvkem kulturní rozmanitosti, a potvrzujíc zásadní roli, jež při ochraně a podpoře kulturních projevů hraje vzdělávání,

berouc v úvahu význam, jenž má životaschopnost kultur pro všechny včetně osob náležejících k menšinám a domorodým národům, projevujících se v jejich svobodě tvořit a šířit své tradiční kulturní projevy a zároveň k nim mít přístup tak, aby z něj mohli mít prospěch při vlastním rozvoji,

zdůrazňujíc základní úlohu vzájemného kulturního působení a tvořivosti, které podporují a obnovují kulturní projevy a posilují úlohu těch, kteří pracují ve prospěch rozvoje kultury a celkového pokroku společnosti,

uznávajíc význam, jež mají práva duševního vlastnictví při podpoře osob podílejících se na kulturní tvořivosti,

jsouc přesvědčena, že kulturní činnosti, statky a služby mají jak ekonomickou, tak i kulturní povahu, neboť jsou nositeli identit, hodnot a významů, a že by se s nimi tudíž nemělo zacházet, jako by měly pouze komerční hodnotu,

konstatujíc, že i když procesy globalizace, k nimž pozitivně přispěl rychlý vývoj informačních a komunikačních technologií, vytvářejí zcela nové podmínky pro větší interakci mezi kulturami, představují pro kulturní rozmanitost i výzvu, zejména s ohledem na nebezpečí nevyváženosti mezi bohatými a chudými zeměmi,

uvědomujíc si zvláštní pověření UNESCO zajistit respektování rozmanitosti kultur, a v rámci a doporučovat mezinárodní dohody, které považuje za užitečné pro usnadnění volného pohybu myšlenek prostřednictvím slov a obrazů,

odvolávajíc se na ustanovení mezinárodních nástrojů, které přijalo UNESCO a které se týkají kulturní rozmanitosti a výkonu kulturních práv, a zejména na Všeobecnou deklaraci o kulturní rozmanitosti z roku 2001,

přijímá dne 20. října 2005 tuto úmluvu.

I. Cíle a hlavní zásady

Článek 1 - Cíle

Cíle této úmluvy jsou:

- a) chránit a podporovat rozmanitost kulturních projevů;
- b) vytvářet podmínky, které kulturám umožní, aby se svobodně rozvíjely a působily na sebe tek, že se vzájemně obohatí;
- c) podporovat dialog mezi kulturami za účelem zajistit ve světě intenzivnější a vyváženější kulturní výměny ve prospěch vzájemného respektování kultur a kultury míru;
- d) stimulovat interkulturalitu za účelem rozvíjení vzájemného působení kultur v duchu budování mostů mezi národy;

- e) podporovat respektování rozmanitosti kulturních projevů a uvědomování si její hodnoty na místní, vnitrostátní a mezinárodní úrovni;
- f) potvrdit důležitost, kterou má vztah mezi kulturou a rozvojem pro všechny země, a to zejména pro země rozvojové, a podporovat činnosti na vnitrostátní a mezinárodní úrovni, aby byla uznána skutečná hodnota tohoto vztahu;
- g) uznat zvláštní charakter kulturních činností, statků a služeb jakožto nositelů identity, hodnot a významu;
- h) opětovně potvrdit svrchované právo států na zachování, přijímání a provádění politik a opatření, jež dané státy považují za vhodné pro ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů na jejich území;
- i) posílit mezinárodní spolupráci a solidaritu v partnerském duchu, zejména za účelem zvýšení schopností rozvojových zemí chránit a podporovat rozmanitost kulturních projevů.

Článek 2 – Hlavní zásady

1. Zásada dodržování lidských práv a základních svobod

Kulturní rozmanitost lze chránit a podporovat pouze v případě, jestliže jsou zaručena lidská práva a základní svobody, jakými je svoboda projevu, informací a komunikace, jakož i možnost jednotlivců volit si kulturní projevy. Nelze se ustanovení této úmluvy dovolávat za účelem porušení lidských práv a základních svobod, které uctívá Všeobecná deklarace lidských práv nebo které zaručuje mezinárodní právo, nebo s cílem omezit jejich rozsah působnosti.

2. Zásada svrchovanosti

V souladu s Chartou Organizace spojených národů a se zásadami mezinárodního práva mají státy svrchované právo přijímat opatření a politiky na ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů na svém území.

3. Zásada stejné vážnosti všech kultur a jejich respektování

Předpokladem ochrany a podpory rozmanitosti kulturních projevů je uznání stejné vážnosti všech kultur a jejich respektování, včetně kultur osob náležejících k menšinám a kultur domorodých národů.

4. Zásada mezinárodní solidarity a spolupráce

Mezinárodní spolupráce a solidarita by měla všem zemím, zejména rozvojovým, umožnit vytvářet a posilovat prostředky nezbytné pro jejich kulturní projev, včetně jejich at' vznikajících či zavedených kulturních průmyslů na místní, vnitrostátní a mezinárodní úrovni.

5. Zásada vzájemného doplňování ekonomických a kulturních aspektů rozvoje

Vzhledem k tomu, že kultura je jednou z hlavních hnacích sil rozvoje, jsou kulturní aspekty rozvoje stejně důležité jako jeho ekonomické aspekty a jednotlivci i národy mají základní právo se na nich podílet a mít z nich prospěch.

6. Zásada udržitelného rozvoje

Kulturní rozmanitost je velkým bohatstvím jednotlivců a společností. Ochrana, podpora a zachování kulturní rozmanitosti jsou hlavní podmínkou udržitelného rozvoje v zájmu současných a budoucích generací.

7. Zásada spravedlivého přístupu

Spravedlivý přístup k bohaté a pestré škále kulturních projevů z celého světa a přístup kultur k prostředkům jejich vyjadřování a možnostem jejich šíření jsou důležitými prvky zhodnocení kulturní rozmanitosti a podporují vzájemné porozumění.

8. Zásada otevřenosti a vyváženosti

Při přijímání opatření podporujících rozmanitost kulturních projevů by měly státy odpovídajícím způsobem podporovat otevřenost vůči ostatním kulturám světa a zajistit, aby tato opatření byla v souladu s cíli této úmluvy.

II. Oblast působnosti

Článek 3 – Oblast působnosti

Tato úmluva se vztahuje na politiky a na opatření, které přijaly její strany v oblasti ochrany a podpory rozmanitosti kulturních projevů.

III. Definice

Článek 4 – Definice

Pro účely této úmluvy platí tyto definice:

1. Kulturní rozmanitost

„Kulturní rozmanitostí“ se rozumí mnohočetnost forem, jejichž prostřednictvím kultury skupin a společností nalézají své vyjádření. Tyto projevy se dále předávají uvnitř skupin a společností i mezi nimi.

Kulturní rozmanitost se neprojevuje pouze v rozličných formách, jejichž prostřednictvím se vyjadřuje, obohacuje a předává kulturní dědictví díky různorodosti kulturních projevů, ale také prostřednictvím různých způsobů umělecké tvorby, produkce, šíření, distribuce a užívání bez ohledu na použité prostředky a technologie.

2. Kulturní obsah

„Kulturním obsahem“ se rozumí symbolický význam, umělecká dimenze a kulturní hodnoty, které mají původ v kulturních identitách nebo jsou jejich výrazem.

3. Kulturní projevy

„Kulturními projevy“ se rozumějí projevy, které jsou výsledkem tvořivosti jednotlivců, skupin nebo společností a které mají kulturní obsah.

4. Kulturní činnosti, statky a služby

„Kulturními činnostmi, statky a službami“ se rozumějí činnosti, statky a služby, které když jsou posuzovány z hlediska své specifické povahy, použití nebo účelu ztělesňují kulturní projevy nebo jsou jejich nositeli, a to nezávisle na komerční hodnotě, kterou mohou mít. Kulturní činnosti mohou být samy o sobě účelem nebo mohou přispívat k produkci kulturních statků a služeb.

5. Kulturní odvětví

„Kulturními průmysly“ se rozumějí průmysla, které produkují a šíří kulturní statky nebo služby vymezené ve výše uvedeném odstavci 4.

6. Politiky a opatření v oblasti kultury

„Politikami a opatřeními v oblasti kultury“ se rozumějí politiky a opatření na místní, vnitrostátní, regionální nebo mezinárodní úrovni, které jako takové souvisejí s kulturou nebo mají mít přímý vliv na kulturní projevy jednotlivců, skupin nebo společností, včetně tvorby, produkce a šíření kulturních činností, statků a služeb, nebo na přístup k nim.

7. Ochrana

„Ochranou“ se rozumí přijímání opatření na zachování, zabezpečení a zhodnocení rozmanitosti kulturních projevů.

„Chránit“ znamená přijímat taková opatření.

8. Interkulturalita

„Interkulturalitou“ se rozumí existence a vyvážené vzájemné působení různých kultur a možnost vytvářet společné kulturní projevy prostřednictvím dialogu a vzájemného respektování.

IV. Práva a povinnosti stran

Článek 5 – Obecné pravidlo týkající se práv a povinností

1. V souladu s Chartou Organizace spojených národů, se zásadami mezinárodního práva a se všeobecně uznávanými nástroji týkajícími se lidských práv strany opětovně potvrzují své svrchované právo vypracovávat a uplatňovat vlastní politiky v oblasti kultury a přijímat opatření na ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů a na posílení mezinárodní spolupráce za účelem dosažení cílů stanovených touto úmluvou.
2. Provádí-li strana politiky a přijímá-li opatření na ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů na svém území, musejí být tyto politiky a opatření v souladu s ustanoveními této úmluvy.

Článek 6 – Práva stran na vnitrostátní úrovni

1. V rámci svých politik a opatření v oblasti kultury, které jsou popsány v čl. 4 odst. 6, a s ohledem na okolnosti a vlastní potřeby může každá strana přijímat opatření na ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů na svém území.
2. Tato opatření mohou zahrnovat:
  - a) právní opatření, jejichž cílem je chránit a podporovat rozmanitost kulturních projevů;
  - b) opatření, která vhodným způsobem poskytují příležitosti národním kulturním činnostem, statkům a službám nalézt jejich místo v souboru kulturních činností, statků a služeb, které jsou k dispozici na vnitrostátní úrovni, pokud jde o tvorbu, produkci, šíření, distribuci a užívání včetně opatření týkajících se jazyka používaného pro takovéto činnosti, statky a služby;
  - c) opatření, jejichž cílem je poskytnout nezávislým vnitrostátním kulturním odvětvím a činnostem neformálního sektoru skutečný přístup k prostředkům tvorby a šíření kulturních činností, statků a služeb;
  - d) opatření, která jsou zaměřena na poskytování veřejných finančních podpor;
  - e) opatření, jejichž cílem je povzbuzovat neziskové subjekty a veřejné a soukromé instituce, umělce a ostatní profesionály v odvětví kultury, aby rozvíjeli a podporovali svobodnou výměnu a svobodný pohyb myšlenek, kulturních projevů i kulturních činností, statků a služeb, a stimulovala tvorbu a podnikavost v jejich činnostech;
  - f) opatření, zaměřená na zřízení veřejnoprávních institucí a jejich přiměřené podporování;

- g) opatření, jejichž cílem je povzbuzovat a podporovat umělce a ostatní osoby podílející se na tvorbě kulturních projevů;
- h) opatření, jejichž cílem je podporovat rozmanitost médií, a to i prostřednictvím veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání.

Článek 7 – Opatření na podporu kulturních projevů

1. Strany usilují o to, aby na svých územích vytvořily prostředí, které by podněcovalo jednotlivce a sociální skupiny k tomu, aby:
  - a) tvořili, produkovali a šířili své vlastní kulturní projevy a aby k nim měli přístup a zároveň zohledňovali zvláštní podmínky a potřeby žen a různých sociálních skupin, jakož i osob náležejících k menšinám a domorodým národům;
  - b) měli přístup k různým kulturním projevům na svém území i v jiných zemích světa.
2. Strany rovněž usilují o to, aby byla uznána důležitost přínosu umělců a všech, kteří se na tvořivém procesu podílejí, kulturních společenství a organizací, které je v jejich práci podporují, jakož i jejich hlavní úloha, kterou je rozvoj rozmanitosti kulturních projevů.

Článek 8 – Opatření na ochranu kulturních projevů

1. Aniž jsou dotčena ustanovení článků 5 a 6, může některá strana shledat, že na jejím území nastaly zvláštní situace, kdy hrozí, že dojde k zániku kulturních projevů, nebo kdy jsou tyto projevy vážně ohroženy či z jiných důvodů vyžadují neodkladnou ochranu.
2. Strany mohou přijmout veškerá vhodná opatření na ochranu a zachování kulturních projevů v situacích uvedených v odstavci 1 v souladu s ustanoveními této úmluvy.
3. Strany oznámí veškerá opatření přijatá za účelem zvládnutí dané situace Mezivládnímu výboru uvedenému v článku 23, který může učinit příslušná doporučení.

Článek 9 – Sdílení informací a transparentnost

Strany:

- a) každé čtyři roky v rámci svých zpráv pro UNESCO poskytují příslušné informace o opatřeních přijatých na ochranu a podporu kulturních projevů na svém území a na mezinárodní úrovni;
- b) určí kontaktní místo pověřené sdílením informací v souvislosti s touto úmluvou;
- c) sdílejí a vyměňují si informace související s ochranou a podporou rozmanitosti kulturních projevů.

Článek 10 – Vzdělávání veřejnosti a zvyšování jejího povědomí

Strany:

- a) podporují a rozvíjejí porozumění významu ochrany a podpory rozmanitosti kulturních projevů, zejména prostřednictvím programů zaměřených na vzdělávání veřejnosti a zvyšování jejího povědomí;
- b) spolupracují za účelem dosažení cílů tohoto článku s jinými stranami a mezinárodními a regionálními organizacemi;
- c) snaží se povzbuzovat tvořivost a posilovat produkční kapacity zaváděním programů vzdělávání, odborné přípravy a výměn v oblasti kulturních odvětví. Tato opatření by měla být uplatňována tak, aby neměla negativní dopad na tradiční formy produkce.

Článek 11 – Účast občanské společnosti

Strany uznávají hlavní úlohu občanské společnosti při ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů. Strany povzbuzují občanskou společnost k aktivní účasti na svém snažení o dosažení cílů této úmluvy.

Článek 12 – Podpora mezinárodní spolupráce

Strany usilují o posílení dvoustranné, regionální a mezinárodní spolupráce cílem vytvořit příznivé podmínky pro podporu rozmanitosti kulturních projevů přičemž zohledňují situace uvedené v článcích 8 a 17, a to zejména za účelem:

- a) usnadnit dialog mezi stranami o politice v oblasti kultury;
- b) posílit strategické a řídicí kapacity veřejného sektoru ve veřejných kulturních institucích prostřednictvím profesních a mezinárodních kulturních výměn a prostřednictvím sdílení osvědčených postupů;
- c) posílit partnerství s občanskou společností, nevládními organizacemi a soukromým sektorem a vzájemné partnerství mezi těmito subjekty s cílem podporovat a propagovat rozmanitost kulturních projevů;
- d) propagovat využívání nových technologií a povzbuzovat partnerství s cílem posílit sdílení informací a kulturní porozumění a podporovat rozmanitost kulturních projevů;
- e) povzbuzovat uzavírání koprodukčních dohod a dohod o společné distribuci.

Článek 13 – Zahrnutí kultury do udržitelného rozvoje

Strany usilují o to, aby byla kultura začleněna do jejich politik rozvoje na všech úrovních s cílem vytvořit příznivé podmínky pro udržitelný rozvoj a v tomto rámci podporovat aspekty spjaté s ochranou a podporou rozmanitosti kulturních projevů.

Článek 14 – Spolupráce za účelem rozvoje

Strany se snaží podporovat spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje a snižování chudoby, a to zejména pokud jde o zvláštní potřeby rozvojových zemí, s cílem přispět k rozvoji dynamického kulturního sektoru, mimo jiné těmito prostředky:

- a) posilováním kulturních průmyslů rozvojových zemí:
  - i) vytvořením a posílením produkčních a distribučních kapacit v oblasti kultury v rozvojových zemích;
  - ii) usnadněním co nejširšího přístupu pro jejich kulturní činnosti, statky a služby na světový trh a do mezinárodních distribučních řetězců;
  - iii) umožněním vzniku životaschopných místních a regionálních trhů;
  - iv) přijetím, vždy kdy to bude možné, vhodných opatření v rozvinutých zemích, která by na jejich území usnadnila přístup ke kulturním činnostem, statkům a službám rozvojových zemí;
  - v) podporováním tvůrčí práce, a pokud možno, usnadňováním mobility umělců z rozvojových zemí;
  - vi) podporováním vhodné spolupráce mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi, a to zejména v oblasti hudby a filmu;
- b) posilováním kapacit prostřednictvím výměny informací, zkušeností a odborných poznatků a vzděláváním lidských zdrojů v rozvojových zemích ve veřejném a soukromém sektoru, zejména pokud jde o strategické a řídicí kapacity, vypracovávání a provádění politik, podporu a distribuci kulturních projevů, rozvoj středních, malých a mikro podniků, využívání technologií a rozvoj a přenos pravomocí;

- c) převodem technologií a know-how prostřednictvím vhodných podpůrných opatření, zejména v oblasti kulturních ptůmyslů a kulturních podniků;
- d) finanční podporou:
  - i) zřízením Mezinárodního fondu pro kulturní rozmanitost uvedeného v článku 18;
  - ii) poskytnutím v případě potřeby veřejné rozvojové pomoci, včetně technické pomoci, určené na stimulování a podporu tvořivosti;
  - iii) jinými formami finanční pomoci, jakými jsou nízkourokové půjčky, subvence a jiné finanční mechanismy.

Článek 15 – Podmínky spolupráce

Strany podporují rozvoj partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a neziskovými organizacemi, jakož i uvnitř těchto sektorů a organizací, s cílem spolupracovat s rozvojovými zeměmi při posilování schopností těchto zemí chránit a podporovat rozmanitost kulturních projevů. Tato průkopnická partnerství budou v závislosti i na konkrétních potřebách rozvojových zemí klást důraz na rozvoj infrastruktur, lidských zdrojů a politik a na výměny kulturních činností, statků a služeb.

Článek 16 – Zvláštní výhody pro rozvojové země

Rozvinuté země usnadňují kulturní výměny s rozvojovými zeměmi tak, že prostřednictvím vhodných institucionálních a právních rámců poskytují jejich umělcům a jiným profesionálům a odborníkům v oblasti kultury i jejich kulturním statkům a službám zvláštní výhody.

Článek 17 – Mezinárodní spolupráce v situacích vážného ohrožení kulturních projevů

Strany spolupracují při vzájemném poskytování pomoci v situacích uvedených v článku 8, přičemž zvláštní pozornost věnují rozvojovým zemím.

Článek 18 – Mezinárodní fond pro kulturní rozmanitost

1. Zřizuje se Mezinárodní fond pro kulturní rozmanitost (dále jen „fond“).
2. Fond je vytvořen jako svěřenecký fond v souladu s finančními předpisy UNESCO.
3. Prostředky fondu tvoří:
  - a) dobrovolné příspěvky stran;
  - b) prostředky, které pro tento účel vyčlenila Generální konference UNESCO;
  - c) příspěvky, dary či odkazy, které budou moci učinit jiné státy, organizace a programy systému Spojených národů, jiné regionální nebo mezinárodní organizace a veřejné nebo soukromé subjekty nebo soukromé osoby;
  - d) veškeré úroky plynoucí z prostředků fondu;
  - e) výtěžky sbírek a výnosy z akcí pořádaných ve prospěch fondu;
  - f) jakékoli jiné prostředky povolené předpisy týkajícími se fondu.
4. O použití prostředků fondu rozhoduje Mezivládní výbor na základě směrnic Konference stran uvedené v článku 22
5. Mezivládní výbor může přijmout příspěvky a jiné formy pomoci pro obecné nebo zvláštní účely související s konkrétními projekty, pokud tyto projekty sám schválil.
6. Příspěvky do fondu nesmějí být spojeny s žádnou politickou, ekonomickou ani jinou podmínkou, která by byla neslučitelná s cíli této úmluvy.

7. Strany se budou snažit pravidelně poukazovat dobrovolné příspěvky na provádění této úmluvy.

Článek 19 – Výměna, analýza a šíření informací

1. Strany souhlasí, že si budou vyměňovat informace a zkušenosti týkající se shromažďování údajů a statistik o rozmanitosti kulturních projevů a osvědčených postupů, jejich ochrany a podpory.
2. UNESCO prostřednictvím mechanismů, které v rámci sekretariátu existují, usnadňuje shromažďování, analýzu a šíření veškerých informací, statistik a osvědčených postupů v dané oblasti.
3. UNESCO rovněž vytváří a aktualizuje databázi údajů týkajících se různých vládních, soukromých a neziskových sektorů a subjektů působících v oblasti kulturních projevů.
4. UNESCO s cílem usnadnit shromažďování údajů věnuje zvláštní pozornost budování kapacit a odborných znalostí stran, které v dané oblasti žádají o pomoc.
5. Shromažďování informací uvedených v tomto článku doplňuje informace uvedené v článku 9.

V. Vztahy k jiným nástrojům

Článek 20 – Vztahy k jiným nástrojům: vzájemná pomoc, komplemnatřity a nenadřazenost

1. Strany uznávají, že musejí v dobré víře plnit své závazky vůči této úmluvě a všem jiným smlouvám, jichž jsou smluvními stranami. Aniž by Strany tuto úmluvu podřizovaly jiným smlouvám:
  - a) povzbuzují vzájemnou podporu mezi touto úmluvou a jinými smlouvami, jichž jsou smluvními stranami a
  - b) při výkladu nebo uplatňování jiných smluv, jichž jsou smluvními stranami, nebo při podpisu jiných mezinárodních závazků zohledňují příslušná ustanovení této úmluvy.
2. Nic v této úmluvě nemůže být vykládáno jako skutečnost, která by měnila práva a povinnosti Stran plynoucí z jiných smluv, jichž jsou smluvními stranami.

Článek 21 – Mezinárodní konzultace a spolupráce

Strany se zavazují, že budou cíle a zásady této úmluvy podporovat na jiných mezinárodních fórech. Za tímto účelem se Strany případně vzájemně konzultují majíc na paměti tyto cíle a zásady.

VI. Orgány úmluvy

Článek 22 – Konference stran

1. Zřizuje se Konference stran. Konference stran je plenárním a vrcholným orgánem této úmluvy.

2. Konference stran se schází každé dva roky na řádném zasedání, pokud možno v rámci Generální konference UNESCO. Pokud se tak rozhodne nebo pokud o to Mezivládní výbor požádá alespoň jedna třetina stran, může se Konference stran sejít i na mimořádném zasedání.
3. Konference stran přijme svůj jednací řád.
4. Mezi úkoly Konference stran mimo jiné patří:
  - a) volit členy Mezivládního výboru;
  - b) dostávat a posuzovat zprávy stran této úmluvy, které jí předal Mezivládní výbor;
  - c) schvalovat prováděcí směrnice, které na její žádost připravil Mezivládní výbor;
  - d) přijímat jakákoli jiná opatření, o nichž se domnívá, že jsou pro podporu cílů této úmluvy nezbytná.

Článek 23 – Mezivládní výbor

1. Při UNESCO se zřizuje Mezivládní výbor pro ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů (dále jen „Mezivládní výbor“). Skládá ze zástupců 18 smluvních států úmluvy, kteří budou na čtyři roky zvoleni Konferencí stran poté, co tato úmluva vstoupí v platnost v souladu s článkem 29.
2. Mezivládní výbor se schází jednou ročně.
3. Mezivládní výbor působí pod dohledem a v souladu s pokyny Konference stran a skládá jí účty.
4. Počet členů Mezivládního výboru se zvýší na 24, jakmile počet stran úmluvy dosáhne 50.
5. Při volbě členů Mezivládního výboru se vychází ze zásad spravedlivého geografického rozdělení a rotace.
6. Aniž jsou dotčeny jiné pravomoci vyplývající pro Mezivládní výbor z této úmluvy, má Mezivládní výbor za úkol:
  - a) podporovat cíle této úmluvy, povzbuzovat a sledovat její provádění;
  - b) na žádost Konference stran připravit předložit jí ke schválení prováděcí směrnice týkající se provádění a uplatňování ustanovení této úmluvy;
  - c) předávat Konferenci stran zprávy od stran úmluvy doplněné o vlastní připomínky a shrnutí obsahu těchto zpráv;
  - d) činit příslušná doporučení v situacích, na které ho upozorní strany v souladu s příslušnými ustanoveními této úmluvy, zejména s článkem 8;
  - e) stanovit procedury a jiné konzultační mechanismy pro podporu cílů a zásad této úmluvy na jiných mezinárodních fórech;
  - f) plnit jakékoli jiné úkoly, o které ho může požádat Konference stran.
7. V souladu se svým jednacím řádem může Mezivládní výbor kdykoli vyzvat veřejné nebo soukromé subjekty nebo i fyzické osoby k účasti na jeho zasedáních s cílem konzultovat je ve specifických otázkách.
8. Mezivládní výbor si vypracuje jednací řád, který předloží ke schválení Konferenci stran.

Článek 24 – Sekretariát UNESCO

1. Orgánům úmluvy je nápomocen sekretariát UNESCO.
2. Sekretariát připravuje dokumentaci Konference stran a Mezivládního výboru a návrh programu jejich zasedání, pomáhá jim s uplatňováním jejich rozhodnutí a podává o nich zprávy.

VII. Závěrečná ustanovení

Článek 25 – Řešení sporů

1. V případě sporu mezi stranami této úmluvy v otázce výkladu nebo použití této úmluvy se ho strany snaží řešit prostřednictvím jednání.
2. Nemohou-li dotčené strany dosáhnout shody jednáním, mohou se na základě společné dohody obrátit na třetí stranu, aby jim poskytla své dobré služby nebo ji požádat o zprostředkování.
3. Není-li dobrých služeb nebo zprostředkování nebo nemůže-li být spor vyřešen cestou jednání, dobrých služeb nebo zprostředkování, může strana využít smírčího řízení v souladu s postupem uvedeným v příloze této úmluvy. Návrh řešení sporu, který smírčí komise předloží, strany uváží v dobré víře.
4. Při ratifikaci, přijetí, schválení úmluvy nebo přistoupení k úmluvě může každá smluvní strana prohlásit, že výše uvedené smírčí řízení neuznává. Každá strana, která učiní takové prohlášení, ho může kdykoli vzít zpět prostřednictvím oznámení generálnímu řediteli UNESCO.

Článek 26 – Ratifikace, přijetí, schválení členskými státy nebo jejich přistoupení

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu členských států podle jejich příslušných ústavních předpisů.
2. Ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přístupu se ukládají u generálního ředitele UNESCO.

Článek 27 – Přístup

1. Tato úmluva je otevřena k přístupu každému státu, který není členem UNESCO, ale je členem Organizace spojených národů nebo některé z jejích specializovaných institucí vyzvanému k přístupu Generální konferencí Organizace.
2. Tato Úmluva je rovněž otevřena k přístupu územím s plnou vnitřní samosprávou, uznanou jako takovou Organizací spojených národů, přestože tato území nedosáhla plné nezávislosti podle rezoluce Valného shromáždění OSN 1514 (XV), a mají-li pravomoci ve věcech upravených touto Úmluvou, včetně pravomoci uzavírat o těchto věcech smlouvy
3. V případě organizací regionální hospodářské integrace platí tato ustanovení:

- a) tato úmluva je rovněž otevřena k přístupu každé organizaci regionální hospodářské integrace, která je s výhradou dále uvedených odstavců plně vázána ustanoveními úmluvy stejně jako státy, které jsou jejími smluvními stranami;
- b) pokud jsou jeden nebo více členských států takové organizace rovněž stranami úmluvy, dohodne se tato organizace s daným členským státem nebo státy na tom, kdo za plnění jejich závazků vůči této úmluvě ponese odpovědnost. Toto rozdělení odpovědnosti nabývá účinku, jakmile je dokončen postup oznamování uvedený v písmenu c). Organizace a členské státy nejsou oprávněny vykonávat práva plynoucí z této úmluvy souběžně. Nadto v oblastech spadajících do jejich působnosti mají organizace regionální hospodářské integrace při výkonu svého hlasovacího práva počet hlasů odpovídající počtu jejich členských států, které jsou stranami této úmluvy. Tyto organizace nevykonávají své hlasovací právo, vykonávají-li je jejich členské státy a naopak;
- c) organizace regionální hospodářské integrace a její členský stát nebo státy, které se dohodly, že si své odpovědnosti rozdělí v souladu s písmenem b), informují strany o takto navrženém rozdělení tímto způsobem:
  - i) ve své listině o přistoupení tato organizace přesně uvede, jak budou odpovědnosti související s otázkami, jež upravuje tato úmluva, rozděleny;
  - ii) v případě pozdějších změn jednotlivých odpovědností informuje organizace regionální hospodářské integrace deponitáře o jakémkoli návrhu změny těchto odpovědností; deponitář o této změně informuje strany;
- d) u členských států organizace regionální hospodářské integrace, které se stanou stranami této úmluvy, se má za to, že si zachovaly své pravomoci ve všech oblastech, které nebyly předmětem převodu kompetencí na organizaci výslovně ohlášeným nebo oznámeným deponitáři;
- e) „organizace regionální hospodářské integrace“ se rozumí organizace tvořená svrchovanými členskými státy Organizace spojených národů nebo některé z jejich specializovaných institucí, které tyto státy svěřily svou pravomoc v oblastech, které upravuje tato úmluva, a která byla podle svých vnitřních předpisů náležitě oprávněna k tomu, aby se stala stranou úmluvy.

4. Listina o přístupu se ukládá u generálního ředitele UNESCO.

Článek 28 – Kontaktní místa

Poté, co se stane stranou této úmluvy, každá strana stanoví kontaktní místo uvedené v článku 9.

Článek 29 – Vstup v platnost

1. Tato úmluva vstoupí v platnost za tři měsíce po datu uložení třicáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, avšak pouze ve vztahu ke státům nebo organizacím regionální hospodářské integrace, které své příslušné listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení uložily k tomuto datu nebo dříve. Pro každou další stranu vstoupí v platnost tři měsíce poté, co tato strana uloží svou listinu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

2. Pro účely tohoto článku nelze žádnou z listin uložených organizací regionální hospodářské integrace považovat za doplňky listin, které již uložily členské státy této organizace.

Článek 30 – Federativní nebo neunitární ústavní systémy

Vzhledem k tomu, že se uznává, že mezinárodní dohody zavazují strany rovněž nezávisle na jejich ústavních systémech, vztahují se na strany, jež mají federativní nebo neunitární ústavní systém tato ustanovení:

- a) pokud jde o ustanovení této úmluvy, jejichž uplatňování spadá do působnosti federální nebo ústřední legislativní moci, budou závazky federální nebo ústřední vlády stejné jako v případě stran, které nejsou federálními státy;
- b) pokud jde o ustanovení této úmluvy, jejichž uplatňování spadá do působnosti jednotlivých ustavujících jednotek, jakými jsou státy, hrabství, provincie nebo kantony, které nejsou ústavním zřízením federace vázány k přijetí legislativních opatření, federální vláda bude v případě potřeby informovat příslušné orgány ustavujících jednotek, jakými jsou státy, hrabství, provincie nebo kantony, o daných ustanoveních a doporučí jim jejich přijetí.

(b)

Článek 31 – Výpověď

1. Každá strana může tuto úmluvu vypovědět.
2. Výpověď se oznamuje písemně listinou, která se uloží u generálního ředitele UNESCO.
3. Výpověď nabývá účinku dvanáct měsíců po přijetí listiny o výpovědi. Nemá žádný vliv na finanční závazky, kterým je strana podávající výpověď povinna dostát do dne, kdy odstoupení nabývá účinku.

Článek 32 – Funkce deponitáře

Generální ředitel UNESCO jakožto deponitář této úmluvy informuje členské státy Organizace, státy, které nejsou jejími členy, a organizace regionální hospodářské informace uvedené v článku 27, jakož i Organizaci spojených národů o uložení všech listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu uvedených v článcích 26 a 27 jakož i o výpovědích uvedených v článku 31.

Článek 33 – Změny

1. Každá strana může prostřednictvím písemného sdělení generálnímu řediteli navrhnout změny této úmluvy. Generální ředitel postoupí toto sdělení všem stranám. Jestliže ve lhůtě šesti měsíců od postoupení tohoto sdělení alespoň polovina stran dá příznivou odpověď na tento požadavek, generální ředitel předloží tento návrh k projednání a případnému přijetí při nejbližším zasedání Konference stran.
2. Změny se přijímají dvoutřetinovou většinou přítomných a hlasujících stran.
3. Jakmile jsou změny této úmluvy přijaty, předloží se stranám k ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu.

4. Pro strany, které je ratifikovaly, přijaly, schválily nebo k nim přistoupily, změny této úmluvy vstupují v platnost tři měsíce poté, co listiny uvedené odstavci 3 tohoto článku uloží dvě třetiny stran. Následně, pro každou stranu, která změnu ratifikuje, přijme, schválí nebo k ní přistoupí, tato změna vstupuje v platnost tři měsíce poté, co strana uložila svou listinu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.
5. Postup uvedený v odstavcích 3 a 4 se nepoužije v případě změn článku 23 týkajících se počtu členů Mezivládního výboru. Tyto změny vstupují v platnost okamžikem přijetí.
6. Stát nebo organizace regionální hospodářské integrace uvedené v článku 27, které se stanou stranou této úmluvy poté, co vstoupily platnost změny v souladu s odstavcem 4 tohoto článku se, nevyjádří-li jiný úmysl, považují za:
- a) strany této úmluvy v pozměněném znění a
  - b) strany nezměněné úmluvy ve vztahu ke všem stranám, které těmito změnami nejsou vázány.

Článek 34 – Závazná znění

Tato úmluva je vyhotovena v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském, přičemž všech šest znění má stejnou platnost.

Článek 35 – Registrace

V souladu s článkem 102 Charty Organizace spojených národů bude tato úmluva na žádost generálního ředitele UNESCO zaregistrována u sekretariátu Organizace spojených národů.

PŘÍLOHA

Smírčí řízení

Článek 1 – Smírčí komise

Smírčí komise se zřizuje na žádost jedné ze stran sporu. Nedohodnou-li se strany jinak, skládá se komise z pěti členů, přičemž každá dotčená strana určí dva členy a takto určené členové vyberou na základě společné dohody předsedu.

Článek 2 – Členové komise

V případě sporu mezi více než dvěma stranami určí strany, které sledují stejný zájem, své členy komise na základě společné dohody. Mají-li více než dvě strany odlišné zájmy nebo neshodují-li se v otázce, zda sledují stejný zájem, jmenuje každá strana své vlastní členy.

Článek 3 – Jmenování

Nejmenují-li strany všechny členy komise do dvou měsíců po předložení žádosti o vytvoření Smírčí komise, provede na žádost strany, která o vytvoření komise požádala, generální ředitel UNESCO nezbytná jmenování v nové lhůtě dvou měsíců.

Článek 4 – Předseda komise

Jestliže komise nevybere svého předsedu do dvou měsíců po jmenování posledního člena komise, jmenuje ho na žádost jedné strany v nové lhůtě dvou měsíců generální ředitel.

Článek 5 – Rozhodnutí

Smírčí komise rozhoduje většinou hlasů svých členů. Nedohodnou-li se strany sporu jinak, určí si komise svůj vlastní postup. Navrhne řešení sporu a strany tento návrh v dobré víře zváží.

Článek 6 – Neshody

V případě neshody v otázce kompetencí Smírčí komise rozhoduje komise zda je či není kompetentní.